

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettelyt>Siviilioikeudelliset menettelyt>Menettelyjen määräajat Menettelyjen määräajat

Latvia

1 Erityyppiset määräajat, joita sovelletaan siviiliasioita koskevien menettelyjen yhteydessä

Menettelyn määräajalla tarkoitetaan aikaa, jonka kuluessa tietty prosessitoimi on toteutettava.

Määräajat voidaan luokitella sen mukaan, ketä ne sitovat.

- Määräajat, joita tuomioistuimen, tuomarin tai haastemiehen on noudatettava, on säädetty laissa, ja ne ovat tavallisesti lyhyitä. Siviilioikeudenkäynneissä nämä määräajat ovat 1–30 päivää. Esimerkiksi siviiliprosessilain (*Civilprocesa likums*) 102 §:n 2 momentissa määräaika on 15 päivää, 140 §:n 9 momentissa 30 päivää ja 341.6 §:n 2 momentissa 15 päivää. Tuomarin on päätettävä hakemuksen hyväksymisestä seitsemän päivän kuluessa sen vastaanottamisesta. Jos kuitenkin on kyse ulkomaille toimitettavasta hakemuksesta, jonka avulla halutaan palauttaa lapsi takaisin Latviaan, päätös on tehtävä suullisessa tuomioistuinkäsittelyssä 15 päivän kuluessa oikeudenkäynnin aloittamisesta. Päätös, joka koskee vaatimukseen liittyvää turvaamistoimea, on annettava yhdessä päivässä oikeudenkäynnin aloittamisesta. Päätös väliaikaisen suojan myöntämisestä väkivaltaa vastaan on tehtävä seuraavana päivänä hakemuksen vastaanottamisesta, jollei ole tarpeen hankkia lisänäyttöä tai jos viivästys voisi vaikuttaa olennaisesti hakijan oikeuksiin. Muissa tapauksissa suojaa koskeva päätös on tehtävä 20 päivän kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Tietyille asiatyypeille on määräaikoja, joiden kuluessa asian tutkinta on aloitettava ja päätös annettava. Päätöksestä on lähetettävä oikeaksi todistettu jäljennös kolmen päivän kuluessa päätöksen julistamisesta tai, jos päätös on annettu tiivistelmänä, kolmen päivän kuluessa koko tuomion laatimisesta. Laissa on säädetty myös muista määräajoista. Toisinaan tuomioistuimen tai haastemiehen on tehtävä tiettyjä asioita heti. Tietyissä laissa mainituissa tapauksissa tuomioistuin tai tuomari voi muuttaa yleisen määräajan erityiseksi määräajaksi. Tällöin tuomioistuin tai tuomari voi itse määrätä, minkä ajan kuluessa prosessitoimi on toteutettava. Monimutkaisissa asioissa tuomioistuin voi laatia päätöksestä tiivistelmän, jossa on vain johdanto ja tuomiolauselmä. Koko tuomio laaditaan 14 päivän kuluessa. Tuomioistuin määrää päivän, jona koko tuomio on valmis. Siviiliprosessilaissa ei säädetä määräajasta, jonka kuluessa tuomioistuimen on valmistettava ja annettava päätös siviilioikeudenkäynneissä. Tuomiovallasta annetun lain (*Likums par tiesu varu*) 28 §:n mukaan tuomioistuimen on kuitenkin – varmistaakseen, että kansalaiset saavat oikeussuojaa heidän oikeuksiensa loukkauksia vastaan – tutkittava asiat ”joutuisasti”, millä tarkoitetaan sitä, että päätös on annettava niin pian kuin mahdollista. Samalla siviiliprosessilaissa säädetään poikkeuksena normaalista tuomioistuinmenettelystä erityisiä määräaikoja ja erityismenettelyjä tietyille siviiliprosessin asiatyypeille. Tuomarin on esimerkiksi annettava päätös riidattomien saatavien perintää koskevissa asioissa seitsemän päivän kuluessa hakemuksesta. Lisäksi on erityislainsäädäntöä, jonka mukaan tiettyihin asioihin on sovellettava erityismenettelyjä. Esimerkiksi asioille, joissa on kyse lasten oikeuksien ja etujen turvaamisesta lasten oikeuksien suojelusta annetun lain (*Bērnu tiesību aizsardzības likums*) mukaisesti, on annettava etusija. - Siviiliprosessilaissa vahvistetaan määräajat myös oikeudenkäyntien asianosaisten prosessitoimille. Siten todistusaineisto on toimitettava 14 päivää ennen suullista tuomioistuinkäsittelyä, ellei tuomari ole määrännyt muuta määräaikaa (seitsemän päivää kirjallisessa menettelyssä). Valitukseen (*blakus sūdzība*) sovelletaan kymmenen päivän määräaikaa. Muutosta (*apelācija*) on haettava 20 päivän kuluessa. Useimmissa tapauksissa määräajat, joita oikeudenkäyntien asianosaisten on noudatettava, määrää kuitenkin tuomioistuin, tuomari tai haastemies. Nämä tahot asettavat tarkat päivämäärät määräajoille, jotka lainsäädännössä määritellään vain yleisesti. Ne voivat asettaa määräajan myös itsenäisesti niin, että otetaan asianmukaisesti huomioon oikeudenkäyntimenettelyn tyyppi, etäisyys henkilön asuin- tai olinpaikasta sekä muut olosuhteet.

Määräajat, jotka koskevat muita kuin oikeudenkäynnin asianosaisia, asettaa yksinomaan tuomioistuin tai tuomari.

Tärkeimmät määräajat ovat seuraavat:

- Määräaika todisteiden toimittamiselle: ellei tuomari määrää toisin, todistusaineisto on toimitettava viimeistään 14 päivää ennen suullista tuomioistuinkäsittelyä (seitsemän päivää ennen käsittelyn aloittamista, jos kyseessä on kirjallinen menettely). Kun suullinen tuomioistuinkäsittely on meneillään, todisteita voidaan esittää asianomaisen tai kolmannen osapuolen perustellusta pyynnöstä. Tämä on mahdollista seuraavissa tapauksissa: päätöksen antaminen asiassa ei tämän takia viivästy; tuomioistuin katsoo, että syyt, joiden vuoksi todisteita ei ole toimitettu ajoissa, ovat hyväksyttävät; tai todisteet koskevat seikkoja, jotka ovat tulleet ilmi vasta oikeudenkäynnin kuluessa. Päätökseen, jolla tuomioistuin on hylännyt todisteiden esittämistä koskevan pyynnön, ei voi hakea muutosta. Todisteita koskevasta päätöksestä voi kuitenkin valittaa samassa yhteydessä, kun haetaan muutosta täysimittaisella muutoksenhaulla (*apelācija*) tai kassaatiovalituksella (*kasācija*).
- Määräaika vastaajan huomautuksille: kun oikeudenkäynti on alkanut, hakemus on lähetettävä vastaajalle välittömästi tämän viralliseen sähköpostiosoitteeseen tai kirjattuna lähetyksenä ja vastaajalle on asetettava määräaika kirjallisten huomautusten esittämiseen. Määräaika on 15–30 päivää hakemuksen lähettämisestä vastaajalle.
- Määräaika hakemukselle, joka koskee oikeudenkäynnin ja asian käsittelyn aloittamista uudelleen: jos on annettu yksipuolinen tuomio vastaajan poissa ollessa, tämä voi 20 päivän kuluessa päätöksen lähettämisestä pyytää, että tuomioistuin aloittaa oikeudenkäynnin ja asian käsittelyn uudelleen.

Oikeudenkäynnin lykkäystä koskevat määräajat:

Jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö esiintyy oikeudenkäynnissä asianosaisena tai itsenäistä kannetta ajavana kolmantena osapuolena ja tällainen luonnollinen henkilö kuolee tai oikeushenkilö lakkaa olemasta ja jos riidanalaiseen oikeussuhteeseen perustuvat oikeudet voidaan siirtää, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes luonnollisen henkilön perinnönsaaja on määritetty tai oikeushenkilölle on määrätty laillinen edustaja.

Jos tuomioistuin katsoo, että asianosainen tai kolmas osapuoli on menettänyt kykynsä käyttää oikeuksiaan ja täyttää velvollisuutensa siviilioikeudellisessa menettelyssä, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes henkilölle on määrätty laillinen edustaja.

Jos asianosainen tai kolmas osapuoli ei voi esiintyä oikeudenkäynnissä vakavan sairauden, iän tai vamman vuoksi, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes tuomioistuimen asettama määräaika edustajan määräämiseen on kulunut.

Kun tuomioistuin on päättänyt saattaa hakemuksen perustuslakituomioistuimen käsiteltäväksi tai perustuslakituomioistuin on ottanut käsiteltäväksi asian, joka koskee kantajan tai hakijan tekemää perustuslakiin liittyvää valitusta, kun tuomioistuin on päättänyt saattaa kysymyksen Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisun saamiseksi tai kun asiaa ei ole mahdollista tutkia ennen kuin toisessa siviili-, rikos- tai hallintoasiassa on saatu ratkaisu, oikeudenkäyntiä lykätään siihen asti, että perustuslakituomioistuimen tai Euroopan unionin tuomioistuimen päätös saavuttaa lainvoiman.

Kun oikeudenkäynnin asianosainen tai itsenäistä kannetta ajava kolmas osapuoli on Latvian ulkopuolella pitkäaikaisen työ- tai virkamatkan vuoksi, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes vastaajan läsnäolo vaativa määräys on annettu. Jos oikeudenkäynnin asianosainen tai itsenäistä kannetta ajava kolmas osapuoli ei voi osallistua asian käsittelyyn sairauden vuoksi tai jos tuomioistuin on tilannut asiantuntijaraportin, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes edellä mainitut esteet ovat poistuneet.

Kun asianosaiset ovat sopineet menettelyn lykkäämisestä eikä itsenäistä kannetta ajava kolmas osapuoli vastusta lykkäystä, menettelyä lykätään, kunnes tuomioistuimen asettama määräaika on kulunut.

Kun vastaajaa vastaan on pantu vireille oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön maksukyvyyttömyyttä koskeva menettely, joka liittyy taloudellisiin toimiin, oikeudenkäyntiä lykätään, kunnes maksukyvyyttömyysmenettely on saatu päätökseen.

Alioikeuden päätökseen on haettava muutosta (*apelācija*) 20 päivän kuluessa siitä, kun alioikeus on antanut päätöksensä. Jos annetaan päätöstiivistelmä, muutoksenhakuaika alkaa kulua päivästä, jonka tuomioistuin on määrännyt koko päätöksen antamispäiväksi. Jos päätös kuitenkin annetaan ilmoitetun päivän jälkeen, muutoksenhakuaika alkaa kulua päivästä, jona päätös on todellisuudessa annettu. Jos muutosta haetaan määräajan jo umpeuduttua, hakemusta ei tutkita vaan se palautetaan lähettäjälle.

Valitus (*blakus sūdzība*) on tehtävä kymmenen päivän kuluessa päivästä, jona tuomioistuin teki riitautetun päätöksen, ellei siviiliprosessilaissa toisin säädetä. Jos valitus jätetään tämän määräajan jo umpeuduttua, sitä ei tutkita vaan se palautetaan lähettäjälle.

Määräajat hakemukselle, jossa pyydetään ottamaan huomioon vastikään tietoon tulleita seikkoja, alkavat kulua seuraavasti:

Jos seikka on käsiteltävän asian kannalta olennainen ja se oli olemassa oikeudenkäynnin aikana mutta hakijalla ei ollut eikä voinut olla siitä tietoa, hakemuksen määräaika alkaa kulua päivästä, jona seikka tuli tietoon.

Hakemuksen määräaika alkaa kulua päivästä, jona rikosasiassa annettu päätös saavuttaa lainvoiman, jos on annettu tahallisesti vääriä todistajanlausuntoja, asiantuntijalausuntoja tai käännöksiä tai toimitettu väärennetyjä asiakirjoja tai väärennetyä fyysistä todistusaineistoa ja lainvoiman saavuttanut päätös on annettu näiden väärien todisteiden pohjalta. Näin on myös, jos lainvoimaiseen rikosasiassa annettuun päätökseen liittyy rikollista toimintaa, jonka vuoksi on annettu laitton tai muuten perusteeton päätös.

Kun tuomioistuimen päätös kumotaan, määräaika alkaa kulua päivästä, jona siviili- tai rikosasiassa annetun päätöksen kumoamispäätös saavutti lainvoiman.

Kun toisen elimen päätös muodosti perustan tuomioistuimen päätökselle, jonka kumoamista haetaan vastikään tietoon tulleiden seikkojen vuoksi, ja tuon toisen elimen päätös kumotaan, määräaika alkaa päivästä, jona toisen elimen päätös on kumottu.

Kun havaitaan, että päätös asiassa on tehty sellaisen säännöksen perusteella, joka on ristiriidassa siihen nähden ensisijaisen säännöksen kanssa, määräaika alkaa sellaisen päätöksen lainvoimaiseksi tulopäivästä, jonka mukaan päätöksen perusteena ollut säännös lakkaa olemasta voimassa, koska se on ensisijaisen säännöksen vastainen.

Täytäntöönpanon perusteena oleva asiakirja on toimitettava ja hakemus sen täytäntöönpanemiseksi tehtävä kymmenen vuoden kuluessa päivästä, jona tuomioistuimen tai tuomarin päätös saavutti lainvoiman, ellei laissa ole säädetty muista määräajoista.

Kun oikeuden päätöksellä määrätään, että velka on maksettava toistuvaissuorituksina, täytäntöönpanon perusteena oleva asiakirja pysyy voimassa koko sen ajan, jonka kuluessa maksut on tehtävä. Mainittu kymmenen vuoden aika alkaa kuitenkin kulua kunkin maksuerän osalta siitä päivästä, jona maksuerä erääntyy.

2 Luettelo päivistä, jotka eivät ole 3. kesäkuuta 1971 annetussa asetuksessa (ETY, EURATOM) N:o 1182/71 tarkoitettuja työpäiviä

Yleisiä vapaapäiviä koskevan lain mukaan yleisiä vapaapäiviä ovat seuraavat:

1. tammikuuta: uudenvuodenpäivä
- pitkäperjantai, 1. ja 2. pääsiäispäivä
1. toukokuuta: vapunpäivä, perustuslakia säätävän kokouksen koollekutsumisen muistopäivä
4. toukokuuta: itsenäisyysjulistuksen muistopäivä
- toukokuun toinen sunnuntai: äitienpäivä
- helluntai
23. kesäkuuta: juhannusaatto
24. kesäkuuta: juhannuspäivä
- Latvian laulu- ja tanssijuhlien viimeinen päivä
18. marraskuuta: itsenäisyyspäivä
- 24., 25. ja 26. joulukuuta: joulu (talvipäivänseisaus)
31. joulukuuta: uudenvuodenaatto.

Ortodoksit, vanhoillisuskovaiset ja muiden uskontokuntien edustajat juhlivat pääsiäistä, helluntaita ja joulua uskontonsa mukaisina päivinä.

Jos 4. toukokuuta, Latvian laulu- ja tanssijuhlien viimeinen päivä tai 18. marraskuuta sattuu lauantaille tai sunnuntaille, seuraavasta työpäivästä tulee vapaapäivä.

3 Mitä yleisiä sääntöjä sovelletaan erilaisten siviilimenettelyjen määräaikoihin?

Prosessitoimet on toteutettava laissa säädettyjen määräaikojen sisällä. Jos määräaikaa ei ole säädetty laissa, sen asettaa tuomioistuin tai tuomari.

Tuomioistuimen tai tuomarin asettaman määräajan tulee olla riittävän pitkä, jotta prosessitoimi voidaan toteuttaa.

Määräaika voidaan ilmaista täsmällisenä päivämääränä tai ajanjaksona, joka päättyy määrättynä päivämääränä, tai se määritellään vuosina, kuukausina, päivinä tai tunteina. Jos prosessitoimea ei tarvitse toteuttaa tietyssä päivämääränä, se voidaan toteuttaa milloin tahansa määrätyn ajanjakson aikana.

Prosessitoimen toteuttamiseen tarkoitettu ajanjakso voidaan määritellä suhteessa tapahtumaan, jonka tiedetään välttämättä toteutuvan.

4 Kun teko tai virallinen toimi on suoritettava tietyn ajanjakson aikana, milloin ajanjakso alkaa?

Vuosina, kuukausina tai päivinä ilmaistu menettelyn määräaika alkaa kulua seuraavana päivänä päivämäärästä tai tapahtumasta, jonka vuoksi määräaika alkaa kulua.

Tunteina ilmaistu menettelyn määräaika alkaa kulua seuraavasta tunnista sen tapahtuman jälkeen, jonka vuoksi määräaika alkaa kulua.

5 Voiko määräajan kulumisen aloittavaan hetkeen vaikuttaa tai sitä muuttaa se tapa, jolla asiakirjat lähetetään tai annetaan tiedoksi (henkilökohtaisesti haastemiehen välityksellä tai postitse)?

Oikeudenkäyntiasiakirjat lähetetään vastaanottajille ensisijaisesti sähköisesti: joko verkkopalvelun kautta, jos vastaanottaja on ilmoittanut tuomioistuimelle suostuvansa käyttämään verkkopalvelua viestintään tuomioistuimen kanssa, vastaanottajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen, jos vastaanottaja on ilmoittanut tuomioistuimelle suostuvansa viestimään tuomioistuimen kanssa sähköpostitse, tai vastaanottajan viralliseen sähköpostiosoitteeseen. Jos asiakirjat toimitetaan sähköisesti, ne katsotaan tiedoksi annetuiksi kolmantena päivänä niiden lähettämispäivästä.

Jos oikeudenkäyntiasiakirjoja ei ole mahdollista toimittaa luonnolliselle henkilölle sähköisesti, ne lähetetään luonnollisen henkilön ilmoittamaan kotiosoitteeseen tai toiseen osoitteeseen. Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan toimittaa myös henkilön työpaikalle. Jos oikeudenkäyntiasiakirjoja ei ole mahdollista toimittaa oikeushenkilölle sähköisesti, ne lähetetään sen rekisteröityyn toimipaikkaan. Jos asiakirjat lähetetään postitse, ne katsotaan tiedoksi annetuiksi seitsemäntenä päivänä niiden lähettämispäivästä.

Oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan antaa tiedoksi vastaanottajalle henkilökohtaisesti tai kenelle tahansa hänen kanssaan asuvalle täysi-ikäiselle perheenjäsenelle. Tällöin asiakirjat katsotaan tiedoksi annetuiksi päivänä, jona vastaanottaja tai muu henkilö vastaanotti ne.

Se, että oikeudenkäyntiasiakirjat on toimitettu osoitteeseen, jonka luonnollinen henkilö on ilmoittanut asuinpaikakseen tai toiseksi osoitteeseen tai antanut tuomioistuimen kanssa käytävää kirjeenvaihtoa varten, tai että ne on toimitettu oikeushenkilön rekisteröityyn toimipaikkaan ja että postitoimisto lähettää ilmoituksen postilähetyksen toimittamisesta tai että asiakirjat palautuvat lähettäjälle, ei itsessään anna perustetta päätellä, että oikeudenkäyntiasiakirjat olisi annettu tiedoksi. Vastaanottaja voi kiistää oletaman, jonka mukaan asiakirjat on annettu tiedoksi seitsemäntenä päivänä lähettämispäivästä, kun asiakirjat on lähetetty postitse, tai kolmantena päivänä lähettämispäivästä, kun ne on lähetetty sähköpostitse tai niistä on ilmoitettu verkossa, sellaisten objektiivisten seikkojen perusteella, jotka ovat hänestä riippumattomia ja joiden nojalla hän oli estynyt vastaanottamasta kyseisiä asiakirjoja ilmoitetussa osoitteessa. Jos vastaanottaja kieltäytyy vastaanottamasta oikeudenkäyntiasiakirjoja, niiden tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi päivänä, jona vastaanottaja kieltäytyi vastaanottamasta niitä.

6 Kun määräajan kuluminen alkaa jostakin tapahtumasta, lasketaanko määräaikaan mukaan päivä, jona tapahtuma ilmenee?

Ei. Jos prosessuaalisen määräajan kuluminen alkaa tietyn tapahtuman vuoksi, määräaika alkaa kulua seuraavana päivänä kyseisen tapahtuman jälkeen.

7 Kun määräaika on ilmaistu päivissä, tarkoittaako ilmoitettu päivien lukumäärä kalenteripäiviä vai työpäiviä?

Jos määräaika ilmaistaan päivinä, kaikki kalenteripäivät sisällytetään määräaikaan.

8 Entä jos määräaika on ilmaistu viikoissa, kuukausissa tai vuosissa?

Määräajat, jotka ilmaistaan vuosina, kuukausina tai päivinä, sisältävät kaikki kalenteripäivät.

9 Milloin viikoissa, kuukausissa tai vuosissa ilmaistu määräaika päättyy?

Vuosina ilmaistu määräaika päättyy määräajan viimeisen vuoden vastaavan kuukauden vastaavana päivänä.

Kuukausina ilmaistu määräaika päättyy määräajan viimeisen kuukauden vastaavana päivänä. Jos kuukausina ilmaistu määräaika päättyy kuukautena, jossa ei ole vastaavaa päivää, määräaika päättyy tuon kuukauden viimeisenä päivänä.

Määräaika, joka jatkuu tiettyyn päivään saakka, päättyy tuona päivänä.

Prosessitoimi, jonka määräaika on päättymässä, voidaan toteuttaa klo 24.00:ään mennessä määräajan viimeisenä päivänä.

Tuomioistuimessa toteutettavan menettelyn määräaika päättyy, kun tuomioistuimen työaika päättyy. Kun hakemus, valitus tai muu asiakirja toimitetaan viestinvälittäjälle klo 24.00:ään mennessä määräajan viimeisenä päivänä, se katsotaan toimitetuksi ajoissa.

10 Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai yleisenä vapaapäivänä, pidennetäänkö sitä seuraavaan työpäivään?

Jos määräaika päättyy lauantaina, sunnuntaina tai lakisääteisenä kansallisena vapaapäivänä, määräajan viimeiseksi päiväksi katsotaan seuraava työpäivä.

11 Onko olemassa tilanteita, joissa määräaika pidennetään? Millä edellytyksillä määräaikaan voi saada pidennyksen?

Ainoastaan tuomioistuimen tai tuomarin asettamia määräaikoja voidaan pidentää asianosaisen pyynnöstä. Tuomioistuin voi asianosaisen pyynnöstä kuitenkin palauttaa muun, lakisääteisen määräajan. Määräajan pidentämistä tai menetelyn määräajan palauttamista koskeva hakemus on jätettävä sen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jossa viivästynyt toimi olisi pitänyt toteuttaa, ja hakemus käsitellään kirjallisessa menettelyssä. Asianosaisille ilmoitetaan etukäteen tästä kirjallisesta menettelystä ja heille lähetetään samalla määräajan pidentämistä tai menetelyn määräajan palauttamista koskeva hakemus. Määräajan palauttamista koskevan hakemuksen yhteydessä on toimitettava asiakirjat, jotka vaaditaan prosessitoimen toteuttamiseen, sekä perustelut määräajan palauttamiselle.

Tuomarin asettamaa määräaika voidaan pidentää yhden tuomarin käsittelyssä. Sellaisesta tuomioistuimen tai tuomarin päätöksestä, jonka mukaan määräaika ei pidennetä eikä palauteta, voi tehdä valituksen (*blakus sūdzība*).

12 Mitä määräaika sovelletaan muutoksenhakuun?

Valitus on tehtävä kymmenen päivän kuluessa päivästä, jona tuomioistuin teki päätöksen.

Jos päätös on annettu kirjallisessa menettelyssä, määräaika valituksen tekemiselle alkaa kulua päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi.

Jos päätös on annettu asianosaisen poissa ollessa (esimerkiksi päätös todisteiden vastaanottamisesta tai väliaikaisen suojelumääräyksen antamisesta), määräaika valituksen tekemiselle alkaa kulua päivästä, jona päätös on annettu tiedoksi tai lähetetty.

Jos henkilön asuin- tai olinpaikka tai rekisteröity toimipaikka ei ole Latviassa mutta henkilön osoite on tiedossa, tuomioistuimen päätös voidaan lähettää Euroopan unionin lainsäädännön tai Latviaa sitovien kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Kyseinen henkilö voi tämän jälkeen tehdä valituksen 15 päivän kuluessa päivästä, jona hänelle annettiin tiedoksi tuomioistuimen päätös, tai jos päätös oli annettu tiivistelmänä, päivänä, jona hänelle annettiin tiedoksi koko päätös.

Tuomioistuimen päätökseen on haettava muutosta (*apelācija*) 20 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Jos päätös annetaan tiivistelmänä, muutoksenhakuaikea alkaa päivästä, jonka tuomioistuin on määrännyt koko päätöksen antamispäiväksi. Jos päätös kuitenkin annetaan ilmoitetun päivän jälkeen, muutoksenhakuaikea alkaa kulua päivästä, jona päätös on todellisuudessa annettu.

Jos henkilön asuin- tai olinpaikka tai rekisteröity toimipaikka ei ole Latviassa mutta henkilön osoite on tiedossa, tuomioistuimen päätös voidaan lähettää Euroopan unionin lainsäädännön tai Latviaa sitovien kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Kyseinen henkilö voi tämän jälkeen hakea muutosta 20 päivän kuluessa päivästä, jona päätös annettiin hänelle tiedoksi.

Kassaatiovalitus (*kasācija*) on jätettävä 30 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Jos päätös annetaan tiivistelmänä, valitusaika alkaa päivästä, jonka tuomioistuin on määrännyt koko päätöksen antamispäiväksi. Jos päätös kuitenkin annetaan ilmoitetun päivän jälkeen, valitusaika alkaa kulua päivästä, jona päätös on todellisuudessa annettu.

Jos henkilön asuin- tai olinpaikka tai rekisteröity toimipaikka ei ole Latviassa mutta henkilön osoite on tiedossa, tuomioistuimen päätös voidaan lähettää Euroopan unionin lainsäädännön tai Latviaa sitovien kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Kyseinen henkilö voi tämän jälkeen toimittaa kassaatiovalituksen 30 päivän kuluessa päivästä, jona päätös annettiin hänelle tiedoksi.

Jos valitus tai kassaatiovalitus jätetään määräajan jälkeen, sitä ei tutkita vaan se palautetaan lähettäjälle. Sellaista tuomarin päätöstä vastaan, jolla täysimääräistä muutoksenhakua tai kassaatiovalitusta ei ole otettu käsiteltäväksi, voi tehdä valituksen (*blakus sūdzība*) kymmenen päivän kuluessa tuomarin päätöksen antamisesta.

Tietyissä riita-asiatyypeissä, kuten asiassa, joka koskee ulkomaisen tuomioistuimen päätöksen tunnustamista, sovelletaan erityisiä valitusajkoja, jotka määrätään tapauskohtaisesti siviiliprosessisääntöjen mukaisesti.

13 Voivatko tuomioistuimet muuttaa määräaika, erityisesti paikalletulolle asetettua määräaika, tai asettaa erityisen määräpäivän paikalletuloa varten?

Tuomioistuimen on lykättävä asian käsittelyä ja määrättävä uusi päivä suulliselle tuomioistuinkäsittelylle, jos asianosainen on poissa suullisesta tuomioistuinkäsittelystä eikä hänelle ole ilmoitettu käsittelyn aikaa ja paikkaa

asianosaiselle on ilmoitettu käsittelyn aika ja paikka mutta hän on siitä huolimatta poissa ja tuomioistuimien pitää poissaolon syitä pätevinä hakemusta ei ole annettu vastaajalle ja tästä syystä vastaaja pyytää, että asian käsittelyä lykätään on tarpeen kutsua kuultavaksi asianosainen, jonka oikeuksiin tai laillisiin etuihin tuomioistuimen päätöksellä saattaisi olla vaikutusta tuomioistuimien omasta aloitteestaan lykätä asian käsittelyä tarkoituksenaan auttaa puolisoita palaamaan yhteen tai saavuttamaan sovintoratkaisu; jommankumman osapuolen pyynnöstä asian käsittelyä voidaan lykätä toistamiseen tätä tarkoitusta varten vastaajan asuin- tai olinpaikka ei ole Latviassa ja tieto suullisen tuomioistuin-käsittelyn ajasta ja paikasta on lähetetty vastaajalle ja vahvistus tiedoksiantamisesta saatu, mutta vastaaja ei ole saanut ilmoitusta ajoissa ja on poissa käsittelystä vastaajan asuin- tai olinpaikka ei ole Latviassa ja tieto suullisen tuomioistuin-käsittelyn ajasta ja paikasta tai hakemus on lähetetty vastaajalle, mutta vahvistusta tiedoksiantamisesta ei ole saatu ja vastaaja on poissa käsittelystä osapuolet suostuvat sovitteluun.

Tuomioistuimien voi lykätä asian käsittelyä myös eräissä muissa tilanteissa.

Tuomioistuimien voi lykätä asian käsittelyä, jos

kantaja, jolle on ilmoitettu käsittelyn aika ja paikka, on poissa käsittelystä eikä ole tiedossa, mistä tämä johtuu

vastaaja, jolle on ilmoitettu käsittelyn aika ja paikka, on poissa käsittelystä eikä ole tiedossa, mistä tämä johtuu

katsotaan, että asiassa on mahdollonta antaa päätöstä, koska todistaja, asiantuntija, tuomioistuimen järjestämä tulkki tai asianosainen, jonka läsnäolo on lain mukaan pakollista, on poissa

asianosainen pyytää sitä voidakseen hankkia lisänäyttöä

henkilö ei voi osallistua käsittelyyn videoneuvottelun välityksellä teknisistä tai muista tuomioistuimesta riippumattomista syistä

tulkki on poissa käsittelystä ja tuomioistuimien pitää poissaolon syitä pätevinä.

14 Jos sellainen asiakirja, joka on osoitettu asuinpaikkansa vuoksi määräajan pidennykseen oikeutetulle asianosaiselle, annetaan tiedoksi hänelle sellaisessa paikassa, jossa asuvilla ei ole oikeutta määräajan pidennykseen, menettääkö kyseinen asianosainen oikeutensa määräajan pidennykseen?

Ei. Kun toimitetaan ja annetaan tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjoja henkilölle, jonka asuin- tai olinpaikka on Latvian ulkopuolella, sovelletaan siviiliprosessisääntöjen mukaisesti toisenlaista menettelyä. Myös menettelyjen määräajat, jotka alkavat kulua asiakirjojen vastaanottamisesta, lasketaan eri tavalla.

Esimerkiksi alioikeuden päätökseen voi hakea muutosta pääsääntöisesti 20 päivän kuluessa päätöksen antamisesta. Jos päätös on lähetetty asianosaiselle, jonka asuin- tai olinpaikka on Latvian ulkopuolella, hänellä on oikeus hakea muutosta 20 päivän kuluessa siitä, kun oikeuden päätös on annettu hänelle tiedoksi. Kun oikeudenkäynnin asianosaisille on asetettu eripituiset määräajat, joiden sisällä ne voivat hakea muutosta alioikeuden päätökseen, päätös tulee lainvoimaiseksi, kun viimeisenä tehdystä päätöksen tiedoksiannosta laskettava muutoksenhaku-aika päättyy eikä muutosta ole haettu.

15 Mitä seuraamuksia aiheutuu, jos määräaikoja ei noudateta?

Oikeus prosessitoimen toteuttamiseen lakkaa laissa määrätyn tai tuomioistuimen asettaman määräajan päätyttyä. Valituksia ja asiakirjoja, jotka toimitetaan määräajan päätyttyä, ei tutkita.

16 Jos määräaika ylitetään, mitä oikeuskeinoja niitä noudattamatta jättäneillä asianosaisilla on käytettävissään?

Tuomioistuimien palauttaa osapuolen hakemuksesta menetetyn määräajan, jos se katsoo, että määräajan ylittyminen tapahtui perustellusta syystä.

Ei ole esimerkiksi mahdollista palauttaa kymmenen vuoden määräaika, jonka kuluessa täytäntöönpanoasiakirjat on toimitettava ja joka alkoi kulua asiaa koskevan tuomioistuimen tai tuomarin päätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Menetetyn määräajan palauttaminen tarkoittaa, että tuomioistuimen on myös sallittava viivästyneen prosessitoimen toteuttaminen.

Tuomioistuimen, tuomarin tai haastemiehen asettamaa menettelyn määräaika voidaan pidentää asianosaisen pyynnöstä ennen määräajan päättymistä.

Laissa säädettyjä määräaikoja ei voi pidentää. Jos asianosainen ei saa prosessitoimea toteutetuksi tuomioistuimen, tuomarin tai haastemiehen hänelle asettamassa määräajassa, asianosainen voi pyytää uuden määräajan asettamista tuota prosessitoimea varten.

Hakemus määräajan pidentämisestä tai palauttamisesta on toimitettava tuomioistuimelle, jossa viivästynyt prosessitoimi olisi pitänyt toteuttaa. Hakemukseen annetaan päätös suullisessa tuomioistuin-käsittelyssä, ja asianosaisille ilmoitetaan etukäteen käsittelyn aika ja paikka. Asianosaisen poissaolo ei estä hakemusta koskevan päätöksen antamista.

Menettelyn määräajan palauttamista koskevan hakemuksen yhteydessä toimitetaan asiakirjat, jotka vaaditaan prosessitoimen toteuttamiseen, sekä selostus määräajan palauttamisen perusteista.

Tuomarin asettamaa määräaika voidaan pidentää yhden tuomarin käsittelyssä.

Sellaisesta tuomioistuimen tai tuomarin päätöksestä, jonka mukaan määräaika ei pidennetä eikä palauteta, voi tehdä valituksen (*blakus sūdzība*).

Päivitetty viimeksi: 05/04/2024

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät Euroopan oikeudellisen verkoston kansalliset yhteysviranomaiset. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa.

Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Komissio tai Euroopan oikeudellinen verkosto eivät ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.